

جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره
تاریخ
پرست
.....

عناوین دروس عمومی معارف اسلامی

مصوب جلسه ۵۴۲ مورخ ۸۳/۴/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۴۲ مورخ ۸۳/۴/۲۳ به پیشنهاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (نامه شماره ۲/۲۲۹۶ مورخ ۸۳/۳/۲۳) عناوین سرفصل دروس معارف اسلامی را به این شرح تصویب کرد:

۱- دروس عمومی معارف اسلامی در پنج گروه و با این عناوین درسی می‌باشند:

گرایش	کد درس	عنوان درس	واحد	ساعت
۱- مبانی نظری اسلام	۰۱۱	اندیشه اسلامی ۱ (مبدأ و معاد)	۲	۳۲
	۰۱۲	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	۳۲
	۰۱۳	انسان در اسلام	۲	۳۲
	۰۱۴	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۳۲
۲- اخلاق اسلامی	۰۲۱	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	۳۲
	۰۲۲	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۲	۳۲
	۰۲۳	آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۲	۳۲
	۰۲۴	عرفان عملی اسلام	۲	۳۲
۳- انقلاب اسلامی	۰۳۱	انقلاب اسلامی ایران	۲	۳۲
	۰۳۲	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	۳۲
	۰۳۳	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۲	۳۲
۴- تاریخ و تمدن اسلامی	۰۴۱	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	۳۲
	۰۴۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۳۲
	۰۴۳	تاریخ امامت	۲	۳۲
۵- منابع اسلامی	۰۵۱	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۳۲
	۰۵۲	تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	۳۲

جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره
تاریخ
پوسته

۲- گذراندن حداقل ۴ واحد از دروس مزبور برای دانشجویان دوره‌های کاردانی و حداقل ۱۲ واحد برای دانشجویان دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد پیوسته و دکترای حرفه‌ای الزامی است.

۳- دانشجویان دوره‌های کاردانی موظفند یکی از دروس خود را از گروه «مبانی نظری اسلام» و درس دوم را از گروه «اخلاق اسلامی» انتخاب کنند.

۴- دانشجویان دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد پیوسته و دکترای حرفه‌ای موظفند دو درس خود را از گروه «مبانی نظری اسلام» و یک درس را از هر یک از چهار گروه دیگر انتخاب کنند.

۵- دانشجویان دوره‌های کارشناسی ناپیوسته با توجه به گذراندن چهار واحد درسی در دوره کاردانی صرفاً موظفند چهار درس از چهار گروه «مبانی نظری اسلام»، «انقلاب اسلامی»، «تاریخ تمدن اسلامی» و «آشنایی با منابع اسلامی» را انتخاب کنند.

۶- دانشجویان اقلیت‌های دینی می‌توانند دروس مورد نظر خود را بدون هیچ محدودیتی از بین کلیه دروس مندرج در جدول دروس عمومی معارف اسلامی انتخاب کرده و بگذرانند.

۷- سرفصل دروس مزبور پس از تصویب در شورای اسلامی شدن مراکز آموزشی به دانشگاهها و مراکز آموزش عالی ابلاغ می‌شود. ۱۳۷۷-۲/۵-۵۴۲-۲-۱

سید محمد خاتمی
۱۳۸۳

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی

کهنزاد

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

عناوین درسی و سرفصل دروس معارف اسلامی

**کمیته برنامه‌ریزی دروس معارف اسلامی
معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری**

بهمن ۱۳۸۳

ریز مواد، سرفصل دروس و

منابع درسی

معارف اسلامی

مصوب کمیته برنامه‌ریزی دروس معارف اسلامی

(مورد تأیید کمیته اسلامی شدن دانشگاهها)

فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)

کد درس: ۰۲۱
از مجموعه ۲، دروس اخلاق اسلامی

تعداد واحد: ۲
نوع واحد: نظری
پیشنیاز: ندارد

هدف: توجیه باورهای اخلاقی و تقویت بنیان‌های فکری فراگیران و آشنایی با مکاتب و دیدگاه‌های مختلف اخلاقی با تأکید بر بیان دیدگاه‌های اندیشمندان اسلامی.

سرفصل‌ها (برای ۳۲ ساعت نظری در یک نیمسال تحصیلی)

۱- کلیات

۱-۱- مفهوم، اهمیت و جایگاه فلسفه اخلاق

۱-۲- انواع پژوهش‌های اخلاقی (توصیفی، هنجاری و فرااخلاق)

۱-۳- سیر فلسفه اخلاق در اندیشه اسلامی

۲- مسئولیت اخلاقی

۲-۱- معناشناسی مسئولیت اخلاقی

۲-۲- شرایط مسئولیت اخلاقی (مباحثی درباره جبر ژنتیکی، محیطی و ...)

۲-۳- قلمرو مسئولیت اخلاقی

۳- واقع‌گرایی اخلاقی

۳-۱- واقع‌گرایی در مفاهیم اخلاقی

۳-۲- واقع‌گرایی در احکام اخلاقی

۴- معیار ارزش اخلاقی

۴-۱- سود و زیان شخصی یا گروهی

۴-۲- حسن و قبح ذاتی افعال

۴-۳- مطابقت با قانون عقل

۴-۴- امر و نهی الهی

۴-۵- حسن فعلی و فاعلی

۵- اطلاق و نسبیت در اخلاق

۵-۱- انواع نسبیت‌گرایی اخلاقی (توصیفی، هنجاری و فرااخلاقی)

۵-۲- مکاتب اخلاقی نسبیت‌گرا

۵-۳- نقل و نقد دلایل نسبیت‌گرایان

۵-۴- مطلق‌گرایی اخلاقی

۵-۵- مکاتب مطلق‌گرا

۶- دین و اخلاق

۱-۶- نیازمندی‌های دین به اخلاق

۲-۶- وابستگی‌های اخلاق به دین

۳-۶- نقد و بررسی نظریه‌های تباین، اتحاد و تعامل

منابع:

۱. فلسفه اخلاق، محمدتقی مصباح یزدی به تحقیق و نگارش احمد حسین شریفی، تهران، نشر بین‌الملل، ۱۳۸۱.

۲. مبادی اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی آملی، قم، اسراء، ۱۳۷۷.

۳. فلسفه اخلاق، مرتضی مطهری، تهران، صدرا، ۱۳۸۱.

۴. فلسفه اخلاق، ویلیام کی. فرانکنا، ترجمه هادی صادقی، قم، طه، ۱۳۷۶.

۵. مسأله باید و هست، محسن جوادی، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵.

منابع تکمیلی:

۱. درس فلسفه اخلاق، محمدتقی مصباح یزدی، تهران، اطلاعات، ۱۳۷۶.

۲. فلسفه اخلاق (پژوهش در بنیان‌های زبانی، فطری، تجربی، نظری و دینی اخلاق)، سیدمحمدرضا مدرسی، تهران، سروش، ۱۳۷۶.

۳. فلسفه اخلاق، مرتضی مطهری، تهران، صدرا، ۱۳۸۱.

۴. مجموعه آثار، مرتضی مطهری، ج ۱۳، مقاله «جاودانگی اصول اخلاقی»، تهران، صدرا، ۱۳۷۲.

۵. اصول فلسفه و روش رئالیسم، ج ۲، مقاله ششم (ادراکات اعتباری) قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.

۶. مسأله باید و هست، محسن جوادی، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵.

۷. فلسفه اخلاق در قرن حاضر، ج. وارنوک، ترجمه و تعلیقات صادق لاریجانی، تهران، مرکز ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۶۸.

۸. فلسفه اخلاق در قرن بیستم، مری وارنوک، ترجمه و تحشیه ابوالقاسم فنایی، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰.

۹. فلسفه اخلاق، بل ادواردز، ترجمه انشاءالله رحمتی، تهران، تبیان، ۱۳۷۸.

۱۰. مبانی اخلاق در فلسفه غرب و فلسفه اسلامی، حسن معلمی، تهران، دانش و اندیشه معاصر، ۱۳۸۰.

۱۱. فلسفه اخلاق، (مجموعه مقالات برگرفته از دایره‌المعارف فلسفه اخلاق)، ویراسته لارنس سی. بکر،

ترجمه جمعی از مترجمان، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۸۰.

۱۲. مبادی اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی آملی، قم، اسراء، ۱۳۷۹.